

Evaluation of the educational program of the physical education course of the first year of high school based on the SIP model

Malihe s Aghaei shahri,
Mahsa Mortezaeian,
Mohammad Keshtidar

Abstract

The purpose of this research was to evaluate the educational program of the physical education course of the first year of high school based on the SIP model. This research was practical in terms of its purpose and its statistical population included all physical education teachers of the first year of high school in Tehran, 300 of whom were randomly selected as a statistical sample. The research tool was a researcher-made questionnaire, the reliability of which was 0.845 and in order to analyze the data of the questionnaire in the inferential part, K-S tests, first order confirmatory factor analysis, single variable t-test and Friedman rank test was used. The findings of the confirmatory factor analysis of the measures related to the variables, input, process, and output showed that all items have an acceptable load factor with their variables, and an assessment based on them can provide the basis for the correct decisions. In addition, the four components of field assessment, input evaluation, process evaluation, and also output evaluation were not in a desirable situation. Finally, the findings of this study showed that there is a prioritization between the components of the field, the process, the output and the input from the viewpoint of the teachers of physical education. The training process is more important than other variables. Therefore, in order to improve the situation, it is imperative that officials pay more attention to the educational content, the provision of educational facilities and the improvement of the teaching and assessment methods of the physical education course.

Key Words: Educational program, physical education lesson, secondary course, CIPP model

ارزیابی برنامه‌ی آموزشی درس تربیت‌بدنی دوره اول متوسطه براساس الگوی سیپ^۱

ملیحه‌السادات آقایی شهری، مهسا مرتضائیان*، محمد کشتی‌دار
 عضو هیات علمی دانشگاه فنی و حرفه‌ای
 دانشجوی دوره دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد*
 استاد دانشگاه فردوسی مشهد، گروه رفتار حرکتی و مدیریت ورزشی

چکیده

هدف این پژوهش، ارزیابی برنامه‌ی آموزشی درس تربیت‌بدنی دوره اول متوسطه براساس الگوی سیپ بود. این تحقیق از نظر هدف کاربردی بوده و جامعه آماری آن، شامل همه‌ی دبیران تربیت‌بدنی دوره اول متوسطه شهر تهران بودند که تعداد ۳۰۰ نفر از آنان به صورت تصادفی به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه‌ی محقق‌ساخته بود که پایایی آن ۰/۸۴۵ به دست آمد و به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پرسشنامه در بخش استنباطی، آزمون‌های کلموگروف اسمیرنوف، تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول، آزمون تی تک متغیره و آزمون رتبه-بندی فریدمن مورد استفاده قرار گرفتند. یافته‌های به‌دست‌آمده از تحلیل عاملی تأییدی معیارهای مربوط به متغیرهای زمینه، درونداد، فرایند و برونداد نشان داد گویه‌های پرسشنامه از بار عاملی قابل قبولی با متغیرهای مربوط به خود برخوردار هستند و ارزیابی براساس آن‌ها می‌تواند مبنای تصمیم‌گیری‌های صحیح را فراهم آورد، علاوه بر این چهار مولفه‌ی ارزیابی زمینه، ارزیابی درونداد، ارزیابی فرآیند و ارزیابی برونداد در وضعیت مطلوبی قرار نداشتند. درنهایت یافته‌های این مطالعه نشان داد که بین مؤلفه‌های زمینه، فرآیند، برونداد و درونداد، از نظر دبیران تربیت-بدنی، اولویت‌بندی وجود دارد و فرآیند آموزش نسبت به سایر متغیرها از اهمیت بالاتری برخوردار است. لذا برای بهبود وضعیت لازم است مسئولان به بازنگری در برنامه‌ی آموزشی، فراهم نمودن امکانات و تجهیزات آموزشی و بهبود روش‌های تدریس و ارزشیابی درس تربیت‌بدنی توجه بیشتری نمایند.

واژه‌های کلیدی: برنامه آموزشی، درس تربیت‌بدنی، دوره متوسطه، الگوی سیپ

مقدمه

رشد و توسعه‌ی نظام آموزشی یکی از وجوه مشخص عصر ماست که به‌عنوان یکی از نهادهای اجتماعی نقش مهمی در تربیت افراد دارد (رمضانی، ۲۰۱۶). بر این اساس آموزش و پرورش یکی از ارزشمندترین نهادهایی است که جامعه برای پیشرفت و توسعه در اختیار دارد (درانی و صالحی، ۲۰۰۶) و آموزش یکی از ارکان مهم تغییر و تحول در هر جامعه‌ای محسوب می‌گردد (اسدیان، صادقی بروجردی و یوسفی، ۲۰۱۱). امروزه دانش تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، در نظام آموزش و پرورش جهان، جایگاهی بس ارزشمند و پر اهمیت یافته است و این درس بخشی سازنده در برنامه‌های آموزشی مدارس و وسیله و روشی برای تأمین سلامتی، نشاط و تربیت اجتماعی است (غالیان، حیدری نژاد و خطیبی، ۲۰۱۵). تربیت‌بدنی، فرایندی آموزشی است که در آن از فعالیت جسمانی به منزله‌ی راهی برای کمک به دانش آموزان به منظور کسب مهارت، آمادگی، دانش و نگرش مثبت در راستای رشد مطلوب، کسب سلامت عمومی و به حداکثر رساندن فرصت‌ها برای اجرای فعالیت‌های بدنی استفاده می‌شود (سلیمی و مصلحی، ۲۰۱۶)؛ و به‌عنوان یکی از شاخه‌های تعلیم و تربیت نقش مهمی در فرایند رشد جسمانی و روانی فراگیران ایفا می‌نماید (رضوی، روحانی و قنبری فیروزآبادی، ۲۰۱۴)، و برنامه‌ای است که فرصت لازم را برای یادگیری مهارت‌های حرکتی در برنامه‌ی درسی مدارس فراهم می‌نماید و بخش مهمی از زندگی هر فرد را تشکیل می‌دهد (ایزدی، عابدینی و منصوری، ۲۰۱۱)، لذا به‌عنوان یکی از دروس اصلی مدارس در بسیاری از کشورهاست که به‌طور مرتب برنامه‌های آموزشی آن مورد بازنگری و اصلاحات لازم قرار می‌گیرد (رضوی، روحانی و قنبری فیروزآبادی، ۲۰۱۴). در سال‌های اخیر بحث‌های زیادی در خصوص اصلاحات آموزشی و بهبود کیفیت آموزش درس تربیت‌بدنی در مدارس شده است. اما واقعیت آن است که آموزش ارائه شده هدف غایی نیست، بلکه وسیله و مجرای برای رسیدن به اهداف عالی سازمان و افراد هست. آنچه مهم است و باید مورد تأکید باشد نیازسنجی، طراحی، اجرا و درنهایت ارزیابی صحیح آموزش هست (علی‌پور، ۲۰۱۷). مراکز آموزشی همواره با موضوع ارزیابی به‌عنوان یک مسأله‌ی چالش برانگیز روبه‌رو بوده‌اند. پایش عملکردها بر اساس الگوهای نوین ارزیابی یک ضرورت به حساب می‌آید، اما معمولاً نظام ارزیابی منسجمی که به رفع نیازها و نقص‌ها و ایجاد زیرساخت‌ها جهت بهبود عملکردها بپردازد و توانایی سناریوسازی برای آینده را داشته باشد، یافت نمی‌شود (مایستون^۱، ۲۰۰۷). ارزشیابی یکی از سازوکارهای پایش مداوم برنامه‌های درسی و آموزشی است که بازخوردی مداوم را برای بهبود و اصلاح سیستم فراهم می‌کند و فعالیتی است که در تمامی بخش‌های نظام آموزشی نفوذ کرده و به دنبال قضاوت در خصوص ارزش و شایستگی پدیده هاست (مارش و ویلیس، ۲۰۰۷). ارزیابی برنامه‌ی آموزشی مفهوم گسترده‌ای است که با کلیه‌ی عناصر نظام آموزشی در ارتباط است. این مفهوم، محصول تعامل کلیه‌ی ارزش‌هایی است که با عناوین و اشکال مختلف در داخل و خارج نظام آموزشی برای افزایش عملکرد نظام آموزشی انجام می‌شود (مشکانی، بینش و دیهیم، ۲۰۱۶) و می‌تواند آموزش را از حالت سکون به پویایی سوق دهد و آینه‌ای فراهم می‌آورد تا دست‌اندرکاران آموزشی، تصویری از چگونگی فعالیت‌ها به دست آورند (مکارم و همکاران، ۲۰۱۵). مدل سیپ که توسط استفال بیم و همکارانش (۱۹۷۱) در دانشگاه اوهایو آمریکا

1. Mayston

تدوین و ارائه شده است (درانی و صالحی، ۲۰۰۶) به‌عنوان یکی از جامع‌ترین مدل‌های ارزیابی با فراهم آوردن یک زمینه‌ی منطقی برای تعیین هدف‌های برنامه و نیز چگونگی استفاده از منابع و نحوه‌ی پیاده کردن برنامه و مقایسه‌ی نتایج حاصل باهدف‌های برنامه، سعی می‌کند چهارچوبی برای تصمیم‌گیری مدیران فراهم سازد (الهوردی یانی، ۲۰۱۰). مهم‌ترین مزیت این الگو جامع نگر بودن و مهم‌ترین محدودیت این الگو اجرای سخت و پیچیده‌ی آن است (غلامی، ۲۰۱۷). دانیل استافل بیم معتقد است که ارزشیابی توصیف اختلاف بین انتظارات از یک برنامه و طرز اجرای آن است، لذا الگوی سیپ بر این اساس شکل گرفته است که مهم‌ترین هدف ارزشیابی بهبود و اصلاح دوره است، نه تثبیت برنامه. این الگو درصدد یافتن ابزاری است که بتواند برنامه را بهبود داده و آن را برای استفاده‌ی بهتر آماده کند (شمس، گلشیری و زمانی، ۲۰۰۸). سیمنز^۱ (۲۰۰۰)، استفاده از الگوی سیپ را برای شناسایی نقاط ضعف و قوت فرایندهای آموزشی توصیه می‌کند و نتایج حاصل از آن را در بهبود عملکردها مؤثر می‌داند (سیمنز، ۲۰۰۰). نتایج پژوهش بان وت^۲ و دشماخ^۳ (۲۰۰۸)، که باهدف ارزیابی سازمان‌های تحقیق و توسعه در کشور هندوستان انجام شد نیز نشانگر آن است که سنجش اثربخشی برنامه‌ها مبتنی بر شاخص‌های کمی و کیفی است و الگوی سیپ به دلیل آن که این دو شاخص را در ارزیابی‌ها در نظر می‌گیرد، اطلاعات مناسبی برای تفکیک برنامه‌های کارآمد از ناکارآمد به دست می‌دهد (بان وت و دشماخ، ۲۰۰۸). رامستاد^۴ (۲۰۰۹)، در پژوهشی که به منظور یافتن روشی برای توسعه‌ی برنامه‌های آموزشی سازمان‌های صنعتی کشور فنلاند انجام داد به این نتیجه رسید که مشارکت عناصر فعال در فرایندهای ارزیابی با استفاده از الگوی سیپ موجب بهبود فعالیت‌ها و موفقیت برنامه‌ها می‌شود (رامستاد، ۲۰۰۹). این الگو تصمیم‌های آموزشی را به چهار گروه تقسیم می‌کند، تصمیم‌های برنامه‌ریزی جهت تعیین اهداف برنامه، تصمیم‌های ساختی جهت طراحی شیوه‌های آموزش مناسب به منظور رسیدن به اهداف برنامه، تصمیم‌های اجرایی جهت استفاده، هدایت بهبود شیوه‌های آموزشی و تصمیم‌های دوباره سازی به منظور قضاوت و عکس‌العمل در مورد نتایج به‌دست‌آمده در اثر اجرای شیوه‌های آموزشی هست (علی‌محمدی، رضاییان، بخشی و وزیری‌نژاد، ۲۰۱۳). در واقع الگوی ارزیابی سیپ دارای چهار مؤلفه است: الف: ارزشیابی زمینه: هدف این ارزشیابی فراهم آوردن یک زمینه‌ی منطقی برای تعیین هدف‌های آموزشی است (مکارم و همکاران، ۲۰۱۵). این مرحله از ارزشیابی همچنین شامل کوشش‌هایی برای تعیین عناصر مربوط در محیط‌های آموزشی و نیز کوشش در جهت شناسایی مشکلات، نیازها، و فرصت‌های موجود در موقعیت آموزشی است. به‌طور خلاصه، این مرحله از ارزشیابی به تصمیم‌گیری در زمینه‌ی طراحی کمک می‌کند (غلامی، ۲۰۱۷). ب: ارزشیابی درون داد: این نوع ارزشیابی که اغلب نادیده گرفته می‌شود شامل همه‌ی عناصری است که وارد سیستم می‌شوند (رمضانی، ۲۰۱۶) و قضاوت در مورد راهبردهای موردنیاز برای تحقق اهداف برنامه است. بر این اساس، اطلاعات موردنیاز درباره‌ی چگونگی استفاده از منابع گردآوری گردیده و به برنامه‌ریزان کمک می‌شود تا راهبردهایی را انتخاب کنند که برای دستیابی به اهداف برنامه ضروری تشخیص داده می‌شوند (تائو و سان، ۲۰۰۶). ارزشیابی

-
1. Simons
 2. Banwet
 3. Deshmukh
 4. Ramstad

درونداد، باید یک راه حل کلیدی جهت دستیابی به یک انتخاب بهتر را فراهم نماید. ج: ارزشیابی فرآیند: منظور از فرایند، فعالیت‌هایی است که در جریان اجرای برنامه‌های آموزشی روی می‌دهد (رمضانی، ۱۳۹۵). این ارزشیابی، مهم‌ترین ابزار بهبود و اصلاح برنامه‌ی درسی است (پال^۴، ۲۰۰۵). د: ارزشیابی برونداد (محصول): این نوع ارزشیابی به منظور قضاوت درباره‌ی مطلوبیت بازده فعالیت‌های آموزشی روی می‌دهد (استافیل بیم، ۲۰۰۳). الگوی سیپ در مطالعات داخلی و خارجی در ارتباط با ارزشیابی برنامه‌ها و محیط‌های آموزشی به کار گرفته شده است. از جمله این پژوهش‌ها به موارد زیر اشاره می‌شود: حسینی و همکاران (۲۰۱۴)، ارزشیابی جامع جشنواره آموزشی شهید مطهری طی شش دوره (۱۳۹۲-۱۳۸۶)، مبتنی بر الگوی ارزشیابی سیپ را انجام دادند و در پایان نتیجه‌گیری نمودند که می‌توان نحوه‌ی برگزاری جشنواره را مناسب دانست و علت اصلی ارزشیابی ضعیف در حیطه‌ی نتایج را به مشکلات موجود در حیطه‌های پیش زمینه و منابع مرتبط دانست. لیپ و کارتر (۲۰۱۸)، ارزیابی کیفیت و شایستگی برنامه‌ی آموزش پرستاری را با استفاده از مدل سیپ انجام دادند. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش آنان نقاط قوت برنامه و موضوعات انحصاری برنامه‌ی درسی را مشخص کرد. نیازی و همکاران (۲۰۱۶) به ارزیابی دانشکده‌های منتخب در دانشگاه علوم پزشکی تهران از دیدگاه دانشجویان و فارغ‌التحصیلان با استفاده از مدل سیپ پرداختند و در پایان، برخی از موارد را برای بهبود اهداف و مأموریت برنامه‌ها، اختصاص بودجه، برنامه‌ی درسی و ایجاد سیستم ارتباطی با فارغ‌التحصیلان پیشنهاد می‌کنند. آژمن و همکاران (۲۰۱۵) یک چارچوب مفهومی برای برنامه‌ی درسی مکترونیک با استفاده از مدل سیپ ارائه نمودند. آگراول^۵ (۲۰۰۸) در پژوهش خود الگوی سیپ را به سبب ایجاد ارتباط معنادار بین بهبود فرایندها و اثربخشی آموزش‌ها پیشنهاد می‌نماید. وی معتقد است این الگو سبب می‌گردد که مدیران آموزش سازمان‌ها، منابع انسانی خود را به یک سرمایه تبدیل نمایند. به‌علاوه در خصوص درس تربیت‌بدنی در مدارس داخل کشور تحقیقاتی انجام شده است: از جمله پورسلطانی زرنندی و سعیدی (۲۰۱۷) عوامل تاثیرگذار در کیفیت بخشی به درس تربیت‌بدنی در مدارس متوسطه را بررسی و برنامه‌ی آموزشی با ضریب عامل (۰.۹۰) را بیشترین عامل تاثیر گذار در کیفیت بخشی به درس تربیت‌بدنی معرفی نمودند. اسماعیلی و پورسلطانی زرنندی (۲۰۱۷) نیز در نتایج پژوهش خود عنوان کردند که مسئولین آموزش و پرورش می‌توانند با گنجاندن کتب درسی تربیت‌بدنی و در نظر گرفتن علایق دانش آموزان، باعث افزایش سطح آمادگی جسمانی آنان گردند. رضوی و همکاران (۲۰۱۴) عوامل مؤثر در ارتقای جایگاه تربیت‌بدنی را به ترتیب: تخصص معلمان، بعد روانی، نگرش گروه‌های مرتبط، نظارت و ارزشیابی و امکانات و تجهیزات معرفی نمودند. با توجه به گستردگی و اهمیت آموزش تربیت‌بدنی در دوره-ی متوسطه و نگرانی‌های موجود در خصوص میزان تحقق اهداف برنامه‌ی آموزشی درس تربیت‌بدنی و از آنجایی که اکثر تحقیقات صورت گرفته در زمینه‌ی تربیت‌بدنی مدارس، به بررسی وضعیت فعالیت‌های بدنی در مدارس و نیز توصیف جایگاه درس تربیت‌بدنی پرداخته‌اند و در خصوص ارزیابی برنامه‌ی آموزشی این درس در مدارس که از ضروریات است، تحقیقات زیادی صورت نگرفته است، لذا این پژوهش قصد دارد به ارزیابی برنامه‌ی آموزشی درس تربیت‌بدنی دوره اول متوسطه بر اساس الگوی سیپ بپردازد و بازخوردهای لازم را برای مسئولان حوزه‌ی تربیت‌بدنی

۴. Paul

۵. Agrawal

فراهم و نیازهای برنامه‌ی آموزشی درس تربیت‌بدنی را مشخص نماید. همچنین از آن‌جا که دبیران ورزش مسئول اصلی اجرای درس تربیت‌بدنی می‌باشند و توجه به نظرات کاربردی و توسعه‌ای آنان اثرگذار و حائز اهمیت است، از نظرات دبیران تربیت‌بدنی این مقطع، به‌عنوان اشخاصی که بهتر از سایرین می‌توانند برنامه‌ی آموزشی درس تربیت‌بدنی را ارزیابی نمایند، بهره‌مند می‌گردیم.

روش‌شناسی

روش پژوهش حاضر به لحاظ هدف کاربردی، از حیث نوع در دسته پژوهش‌های توصیفی-تحلیلی بود که داده‌های آن به صورت میدانی جمع‌آوری گردید. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه معلمان زن و مرد درس تربیت‌بدنی بودند که در دوره اول متوسطه مناطق نوزده‌گانه شهر تهران تدریس داشتند (N:۵۴۰) که تعداد ۳۰۰ نفر از آنان به صورت تصادفی به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. به‌منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌ی محقق‌ساخته با بهره‌گیری از تجارب جهانی و مطالعات پیشین، به منظور ارزیابی برنامه‌ی آموزشی بر اساس الگوی سیپ، استفاده شد که روایی و پایایی آن توسط رامستاد (۲۰۰۹)، تأیید گردید. ضمناً این پرسشنامه براساس مقیاس پنج‌ارزشی لیکرت طراحی شده است. به‌منظور تعیین پایایی ابزار اندازه‌گیری از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار آن ۰/۸۴۵ به دست آمد. همچنین برای تأیید روایی محتوایی، پرسشنامه در اختیار هشت نفر از متخصصین قرار گرفت که نظر مغایری دریافت نشد. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از روش‌های توصیفی و استنباطی استفاده گردید که در بخش توصیفی مشخصات جمعیت شناختی آزمودنی‌ها با استفاده از میانگین، فراوانی و..... نشان داده شده است. در بخش استنباطی نیز از آزمون کلموگروف اسمیرنوف، تحلیل عاملی تأییدی، تحلیل عاملی اکتشافی، آزمون تی تک متغیره و آزمون رتبه بندی فریدمن مورد استفاده قرار گرفتند. همه تجزیه و تحلیل‌های آماری پژوهش حاضر با استفاده از نرم‌افزارهای اس پی اس اس^۱ و آموس^۲ انجام پذیرفت.

۱. SPSS
2 Amos

یافته‌ها

در ابتدا، بررسی ویژگی‌های جمعیت شناختی آزمودنی‌ها نشان داد که بیشترین فراوانی برحسب سن مربوط به گروه سنی ۲۵-۴۰ سال (۶۰/۳٪) است. همچنین مشخص گردید که بیشترین فراوانی تجربه کاری ۱۵-۱۰ سال (۵۰/۳٪) است. سپس با استفاده از آزمون کلموگروف اسمیرنوف به بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها استفاده شد و فرض نرمال بودن داده‌ها تأیید شد.

جدول ۱- ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه تحقیق

ویژگی	تعداد	درصد
جنس	مرد	۴۰
	زن	۶۰
سابقه کار	کمتر از ۵ سال	
	۵ تا ۱۰ سال	
	۱۰ تا ۱۵ سال	۵۰.۳
	۱۵ تا ۲۰ سال	
سن	بیشتر از ۲۰ سال	
	کمتر از ۲۵	۶
	۲۵ تا ۴۰	۶۰.۳
	۴۰ تا ۵۵	۱۷
	بالاتر از ۵۵	۱۶.۷

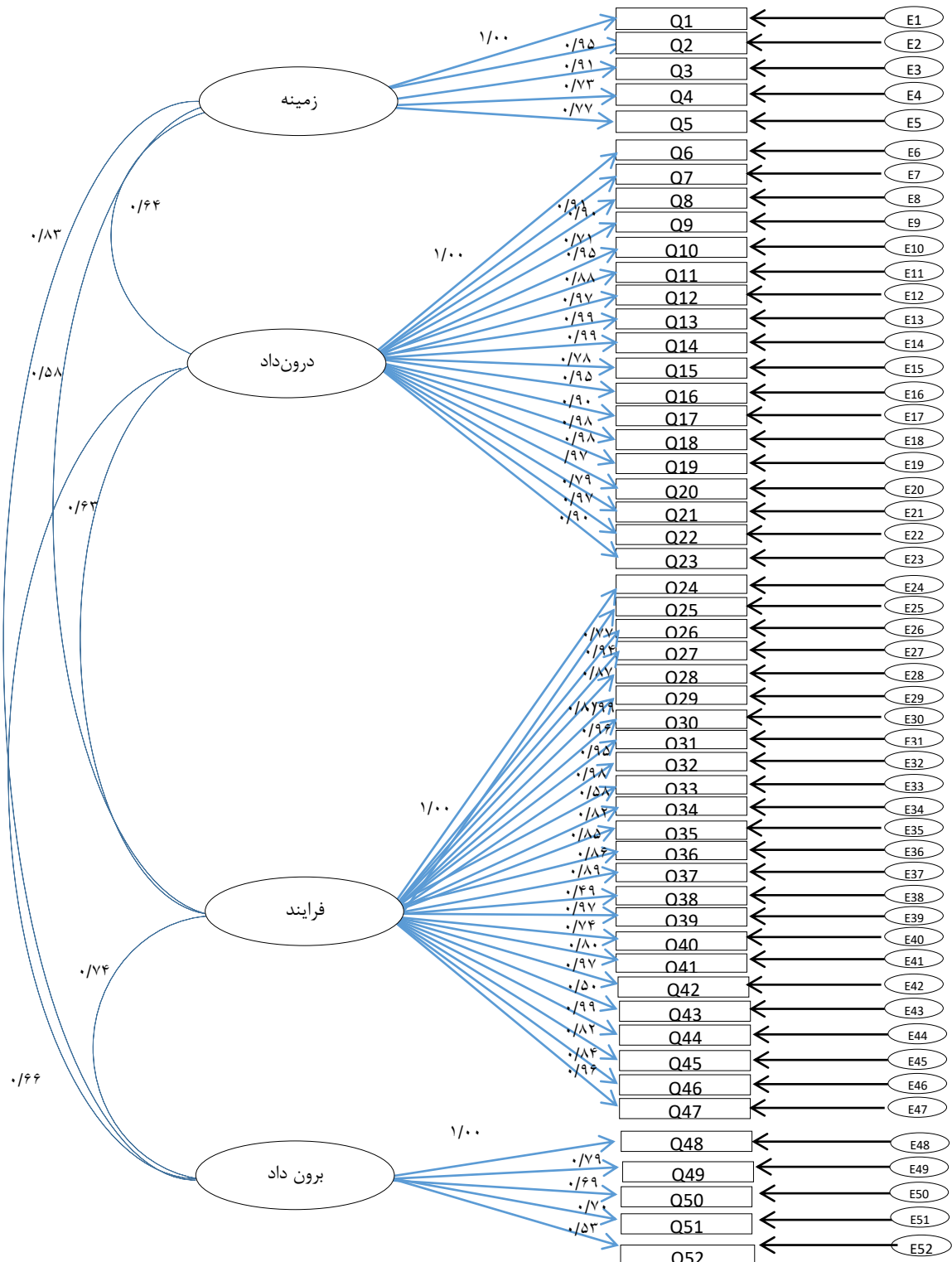
در ادامه جهت تبیین ساختار هریک از عوامل تحلیل عاملی اکتشافی انجام شد، نتایج نشان داد عوامل زمینه و برون داد دارای زیرساخت‌های جزئی‌تر نیستند که این امر با نظر سازندگان اولیه پرسشنامه مطابقت دارد، همچنین عوامل درون داد و فرایند شامل زیرساخت‌هایی هستند که در جدول ذیل همراه با بارهای عاملی گزارش شد. همچنین قابل ذکر است که تمامی بارهای عاملی گویه‌ها بالاتر از ۰.۴ بودند و نیازی به حذف هیچ یک از گویه‌ها نبود.

جدول ۲- تحلیل عاملی اکتشافی سازه‌های پرسشنامه

شماره گویه	عوامل و زیرساخت‌ها	بار گویه
ارزشیابی زمینه		
۱	تحقیقات میدانی انجام شده برای تدوین برنامه درسی ورزش دوره اول متوسطه کافی بوده است؟	۰.۶۷
۲	در تدوین برنامه بستر فرهنگی و امکانات و تجهیزات موجود مدارس در نظر گرفته شده است؟	۰.۶۵
۳	در طراحی اهداف برنامه به نیازهای ورزشی دانش‌آموزان این مقطع توجه شده است؟	۰.۷۸
۴	اهداف و برنامه‌های اجرایی ورزش در مقطع متوسطه اول با پیشرفت‌های ورزشی موردنیاز در سطح جامعه همسو و هم راستا می‌باشند؟	۰.۸۲
۵	تا چه اندازه مسئولان به‌طور دقیق و جدی به بررسی نیازهای ورزشی و مهارتی دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه اول پرداخته‌اند؟	۰.۷۳
ارزشیابی درون داد		
هماهنگی نیازها و محتوای آموزشی		
۱۰	برنامه‌ی درسی ارائه شده با پیش نیازها و آگاهی‌های قبلی دانش‌آموزان از دوره ابتدایی هماهنگ است؟	۰.۶۵
۱۱	دروس ارائه شده این مقطع پاسخگوی انتظارات و نیازهای آموزشی دانش‌آموزان است؟	۰.۵۷
۱۲	برنامه‌ی درسی ارائه شده این دوره برای اجرای ابتکارات و نوآوری‌های معلمان در زمان تدریس انعطاف پذیر است؟	۰.۶۴
۱۹	دانش‌آموزان با انگیزه‌های لازم و اشتیاق به زنگ ورزش وارد می‌شوند؟	۰.۴۸
هماهنگی محتوا باهدف		
۶	برنامه‌ی درسی ورزش دوره اول متوسطه اهداف دوره را تامین می‌کند؟	۰.۸۹
۷	اهداف برنامه درسی تربیت بدنی واضح و روشن برای معلمان ورزش بیان شده است؟	۰.۹۱
۸	دروس ارائه شده در کتاب‌های راهنمای معلم با سر فصل مصوب وزارتی متناسب است؟	۰.۸۸
۱۳	برنامه‌ی درسی ارائه شده این دوره تاکید واضحی بر علم تربیت بدنی و اهمیت ویژه آن به خصوص برای دانش‌آموزان این مقطع دارد؟	۰.۸۴
۱۴	توالی و ارتباط منطقی بین جلسات آموزشی این مقطع وجود دارد و میزان ارائه هر رشته ورزشی در دوره متوسطه اول مناسب است؟	۰.۵۶
۱۵	رشته تحصیلی و مربیگری شما با موضوعات تدریس مقطع متوسطه متناسب است؟	۰.۶۸
۱۶	با اهداف و محتوای دروس رشته که تدریس می‌کنید آشنائی لازم و کافی دارید؟	۰.۵۹
۱۷	از روش‌های تدریس مختلف و ویژگی‌های کاربرد هر یک در تربیت بدنی آگاهی دارید؟	۰.۷۸
۱۸	برنامه‌های ضمن خدمت و کارگاه‌های آموزشی لازم جهت رشد دانش دبیران برگزار می‌شود؟	۰.۶۴
متناسب بودن منابع اختصاص داده‌شده		
۹	برنامه‌ی درسی ارائه شده مقطع با زمان تدریس (۹ ماه سال تحصیلی) هماهنگ و متناسب است؟	۰.۸۵
۲۰	از پرداخت حقوق و حق التدریس خود رضایت دارید؟	۰.۳۸
۲۱	امکانات و تجهیزات آموزشی ورزشی مدرسه با نیازهای آموزشی افراد این مقطع متناسب است؟	۰.۵۷
۲۲	منابع و مواد آموزشی مرتبط با آموزش ورزش موجود در کتابخانه مدرسه و اداره کارآمد و به روز می‌باشد؟	۰.۶۳
۲۳	امکانات و فضای آموزشی ورزشی با تعداد دانش‌آموزان مدرسه متناسب است؟	۰.۹۳
ارزشیابی فرایند		
ایجاد تسهیلات و انگیزه برای معلمان		
۲۶	تسهیلات لازم جهت شرکت شما در سمینارها و همایش‌های ورزشی از طرف اداره آموزش و پرورش فراهم است.	۰.۵۶

۰.۴۸	امکان شرکت شما در کارگاه های توسعه فردی و دوره های روانشناسی لازم در سال تحصیلی فراهم می شود.	۲۷
تعامل معلمان با تصمیم گیران		
۰.۵۸		
۰.۵۴	در کارگاه های آموزشی و دوره ضمن خدمت جهت ارتقاء سطح دانش علمی خود شرکت می نمائید.	۲۴
۰.۶۸	در برگزاری کارگاه های آموزشی حوزه ورزش مشارکت دارید.	۲۵
۰.۸۶	در اصلاح سرفصل دروس و محتوی آنها و ارائه پیشنهاد به مسئولین تربیت بدنی آموزش و پرورش مشارکت دارید.	۲۸
۰.۸۷	در تصمیم گیری های آموزشی ورزشی برای دانش آموزان در سطح مدرسه و اداره مشارکت دارید.	۲۹
۰.۷۹	میزان تعامل بین مسئولین تربیت بدنی اداره با معلمان ورزش مناسب و کافی است.	۴۶
۰.۷۲	امکان تعامل و بهره برداری از ظرفیت های آموزشی بین حرفه ای معلمان وجود دارد.	۴۷
مناسب بودن روش تدریس		
۰.۶۸	در تدریس خود به تفاوت های فردی و معلومات قبلی افراد توجه می کنید.	۳۰
۰.۶۵	در شیوه های تدریس و تدریس محتوی دروس تربیت بدنی و ارائه بازی های ورزشی دیدگاه ها و نظرات دانش آموزان را مورد توجه قرار می دهید.	۳۱
۰.۷۳	انگیزه ها و نیازهای ورزشی دانش آموزان باعث تغییراتی در برنامه ریزی و طرح درس شما شده است.	۳۶
۰.۹۱	امکان استفاده از روش های تدریس فعال و به روز برای پرورش تفکر خلاق دانش آموزان وجود دارد.	۳۲
۰.۸۹	از روش های تدریس مختلف و نوین استفاده می کنید.	۳۳
۰.۸۳	مطالب ورزشی را کاربردی ارائه می دهید.	۳۴
۰.۷۳	در تدریس تناسب و هماهنگی بین مطالب نظری و عملی مربوط به ورزش را مد نظر قرار می دهید.	۳۵
۰.۷۶	پیشرفت ورزشی دانش آموزان به صورت مستمر توسط شما پایش می شود.	۴۴
شایستگی مسئولین		
۰.۷۴	کارشناسان تربیت بدنی اداره از جزئیات کیفیت و کمیت ارائه درس تربیت بدنی دوره متوسطه اطلاع دارند.	۳۷
۰.۶۱	کارشناس تربیت بدنی اداره محل خدمت شما وظایف و فعالیت های مدیریتی را به نحو احسن انجام می دهد.	۳۹
۰.۵۸	مسئولین سالانه از فعالیت های آموزشی معلمان ورزش ارزیابی و قدردانی به عمل می آورند.	۳۸
تناسب نیازها و اهداف آموزشی با محتوا		
۰.۷۵	شیوه نامه مصوب ارزیابی های پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را متناسب با اهداف درس ورزش می دانید.	۴۲
۰.۸۱	امتحانات متناسب با اهداف ورزش در دوره متوسطه برگزار می شود.	۴۳
۰.۶۹	نتایج حاصل از ارزیابی های پیشرفت ورزشی دانش آموزان در برنامه ریزی فعالیت های آموزشی بعدی مورد توجه قرار می گیرد.	۴۵
عملکرد دانش آموزان		
۰.۷۱	فعالیت و عملکرد دانش آموزان در زمینه ورزش در طول دوره تحصیل رضایت بخش است.	۴۰
۰.۷۶	دانش آموزان در انجام مهارت های عملی در کلاس و فعالیت های کلاسی حضور فعال دارند	۴۱
ارزشیابی برون داد		
۰.۷۵	اهداف و برنامه های درسی دوره متوسطه تحقق یافته است.	۴۸
۰.۸۴	برنامه درسی ورزش دوره متوسطه پاسخگوی نیازهای دانش آموزان جامعه می باشد.	۴۹
۰.۶۶	از سطح دانش اکتسابی دانش آموزان در حیطه تخصصی ورزش رضایت دارید.	۵۰
۰.۸۶	درس ورزش در این دوره در ایجاد دانش نو و ارائه مطالب آموزشی برای دانش آموزان موثر بوده است.	۵۱
۰.۵۶	مسئولین ورزش آموزش و پرورش از نتایج تحقیقات انجام شده در حوزه ورزش مدارس جهت رشد و ارتقاء ورزش استفاده می کنند.	۵۲

جهت بررسی روابط گویه ها در پرسشنامه از آزمون تحلیل عاملی تأییدی، بهره‌گیری شد. مشاهده شد مقدارهای معنی‌داری (t-value) در بازه $(-1/96 تا 1/96)$ قرار گرفته‌اند و مقدار DF برابر با (۵۱) به دست آمد؛ همچنین مقدار میزان آماره‌های GFI و AGFI و NFI و CFI نیز در مدل تحت بررسی به ترتیب برابر $0/90$ و $0/83$ و $0/86$ و $0/96$ بود. همچنین مقدار RAMSEA برابر $0/08$ است. با توجه به شاخص‌ها و خروجی‌های نرم‌افزار آموس می‌توان گفت که داده‌ها نسبتاً با مدل منطبق هستند و شاخص‌های ارائه شده نشان‌دهنده این موضوع هستند که در مجموع مدل ارائه‌شده مدل مناسبی است و داده‌های تجربی به خوبی با آن منطبق می‌باشد

شکل ۱- مدل تحلیل عاملی تأییدی

تی تک نمونه‌ای مقایسه میانگین نمره مؤلفه‌های برنامه‌ی آموزشی درس تربیت‌بدنی با نمره فرضی (۳) جدول ۳- تحلیل

متغیر	میانگین	نمره معیار	آماره t	سطح معناداری
زمینه	۱/۸۲	-۱/۱۷	-۳۰/۳۴	۰/۰۰
درون داد	۲/۳۰	-۰/۶۹	-۱۸/۵۴	۰/۰۰
فرایند	۲/۴۴	-۰/۵۵	-۱۴/۳۵	۰/۰۰
برون داد	۲/۲۵	-۰/۷۴	-۱۴/۹۱	۰/۰۰

نمره میانگین مؤلفه‌های پژوهش کمتر از ۳ بوده که وضعیت نامطلوب این مؤلفه‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۴- نتایج آزمون فریدمن در خصوص اولویت‌بندی مؤلفه‌های پژوهش

عوامل	میانگین رتبه	تعداد	خی - دو	درجه آزادی	سطح معناداری
زمینه	۱.۷۹				
درون داد	۲.۷۵				
فرایند	۳.۰۵	۳۰۰	۱۵۹/۹۲۹	۳	۰/۰۰
برون داد	۲.۴۱				

همان‌طور که در جدول ۴ ملاحظه می‌گردد، چون سطح معنی‌داری آزمون فریدمن کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین بین مؤلفه‌های پژوهش اولویت معناداری وجود دارد. براین اساس، بالاترین میانگین رتبه مربوط به مؤلفه «فرایند» بوده و مؤلفه‌های «درون‌داد و برون‌داد» در رتبه‌های دوم و سوم قرار دارند و پایین‌ترین میانگین متعلق به مؤلفه «زمینه» است.

بحث و نتیجه‌گیری

این تحقیق با هدف ارزیابی برنامه‌ی آموزشی درس تربیت‌بدنی دوره اول متوسطه براساس الگوی سیپ انجام گرفته است. نتایج به‌دست‌آمده حاکی از آن است که خبرگان استفاده از این الگو را جهت ارزیابی عملکرد مراکز آموزشی تأیید نموده‌اند. از آزمون مدل‌سازی معادلات ساختاری جهت تبیین و تعمیم الگوی سیپ به جامعه آماری استفاده شده است. نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل عامل تأییدی معیارهای مربوط به متغیرهای زمینه، درون‌داد، فرایند و برون‌داد؛ نشان می‌دهد که تمام گویه‌ها از بار عاملی قابل قبولی با متغیرهای مربوط به خود برخوردار هستند و ارزیابی بر اساس آن‌ها می‌تواند مبنای تصمیم‌گیری‌های صحیح را فراهم آورد. نتایج به‌دست‌آمده با یافته‌های سیمنز (۲۰۰۰)، و دشماخ، آگراول، ترک (۲۰۰۹) و رامستاد (۲۰۰۸)، که الگوی سیپ را برای شناسایی نقاط ضعف و قوت فرایندهای آموزشی توصیه کرده و نتایج حاصل از آن را در بهبود برنامه‌های آموزشی مؤثر می‌دانند منطبق هست. همچنین نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های سکرینز و لیپ و کارتر (۲۰۱۸)؛ نیازی و همکاران (۲۰۱۶)؛ آژمن و همکاران (۲۰۱۵)؛ اسماعیلی و پورسلطانی زرنندی (۲۰۱۷)؛ پورسلطانی زرنندی و سعیدی (۲۰۱۷) که در آن‌ها الگوی سیپ با سازمان‌های مورد مطالعه برازش مناسبی پیدا کرده است مشابه هست.

نتایج نشان داد عوامل زمینه و برون داد دارای زیرساخت‌های جزئی‌تر نیستند که این امر با نظر سازندگان اولیه پرسشنامه مطابقت دارد البته به نظر می‌رسد این امر به دلیل کم بودن تعداد گویه‌های پرسشنامه در این دو عامل اتفاق افتاده باشد، همچنین عوامل درون داد و فرایند شامل زیرساخت‌هایی هستند که برای اولین بار در پژوهش

حاضر ارائه شد. عامل فرایند شامل شش بعد: ایجاد تسهیلات و انگیزه برای معلمان، تماس معلمان با تصمیم گیران، مناسب بودن طرح درس، شایستگی مسئولین، تناسب نیازها و اهداف آموزشی با محتوای آموزشی، عملکرد دانش آموزان؛ عامل درون داد شامل سه بعد: مناسب بودن منابع اختصاص داده شده، هماهنگی محتوا باهدف آموزشی و هماهنگی نیازها و محتوای آموزشی است.

نتایج نشان داد جامعه موردپژوهش در خصوص چهار مؤلفه اصلی ارزیابی زمینه؛ ارزیابی درون داد؛ ارزیابی فرآیند و ارزیابی برون داد در وضعیت مطلوبی قرار ندارند. لازم به ذکر است این نتایج با نتایج برخی پژوهش‌ها همچون؛ (علی محمدی و همکاران، ۲۰۱۳؛ همه‌مرادی و همکاران ۲۰۱۴ و...) همسو و با نتایج پژوهش‌هایی همچون (آل نجف و عزیزی، ۲۰۱۶؛ رضاپورمیرصالح و همکاران، ۲۰۱۷ و...) ناهمسو است و به نظر می‌رسد دلیل این ناهمسوایی در تفاوت‌های نظام آموزشی موردپژوهش و جامعه‌های متفاوت آماری نهفته است. همان‌گونه که اشاره شد عوامل زمینه‌ای یعنی شرایط محیطی و میزان علاقه دانش‌آموزان جهت فراگیری علم تربیت‌بدنی نامطلوب ارزیابی شد، لذا لزوم توجه به عوامل زمینه‌ای احساس می‌گردد، با توجه به ضعف در این مؤلفه، پیشنهاد می‌گردد مسئولان به‌طورجدی به بررسی نیازهای ورزشی و مهارتی دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه اول بپردازند، تحقیقات میدانی بیشتری برای تدوین برنامه‌ی درسی تربیت‌بدنی دوره اول متوسطه انجام گیرد، در تدوین برنامه بستر فرهنگی و امکانات و تجهیزات موجود مدارس در نظر گرفته شود و اهداف و برنامه‌های اجرایی تربیت‌بدنی در دوره اول متوسطه با پیشرفت‌های ورزشی موردنیاز در سطح جامعه همسو گردد، تا بستر مناسبی برای شکوفایی و رشد توانایی‌های بالقوه‌ی ورزشی دانش‌آموزان فراهم گردد. نتایج پژوهش در حیطه‌ی درون‌داد نشان داد که معلمان محتوا و اهداف آموزشی و امکانات و تجهیزات را نسبتاً نامطلوب ارزیابی کردند، با توجه به نظر معلمان درس تربیت‌بدنی، ارتقاء تجهیزات و امکانات مربوط به درس تربیت‌بدنی مراکز آموزشی دوره اول متوسطه امری لازم و ضروری جهت پیشبرد اهداف درس تربیت‌بدنی است، همچنین توصیه می‌شود دوره‌های دانش‌افزایی ضمن خدمت و کارگاه‌های آموزشی لازم جهت ارتقاء دانش دبیران ورزش برگزار گردد و اهداف برنامه‌ی درس تربیت‌بدنی به‌طور روشن برای معلمان ورزش این مقطع بیان شود. ارزیابی فرآیند آموزش نیز از نظر معلمان چندان مطلوب نبود که در این خصوص می‌توان با بهره‌گیری از روش‌های نوین یاددهی، بهره‌گیری از روش‌های تدریس فعال و خلاق، توجه بیشتر به نقش فراگیران در فرآیند یادگیری و حضور فعال آنان در انجام مهارت‌های عملی در کلاس و ارائه‌ی آموزش‌های کاربردی؛ روندی رو به رشد را شاهد بود. همچنین معلمان درس تربیت‌بدنی برون‌داد آموزش این درس را نسبتاً نامطلوب ارزیابی نمودند که این امر با توجه به نامطلوب بودن مؤلفه‌های زمینه، درون داد و فرآیند، قابل پیش‌بینی است. لذا توصیه می‌گردد نظام آموزشی درس تربیت‌بدنی در دوره اول متوسطه مورد بازبینی قرار گیرد تا اهداف برنامه‌های درسی این دوره تحقق یابد و درس تربیت‌بدنی در ایجاد دانش نو و ارائه مطالب آموزشی مفید برای دانش‌آموزان این مقطع مؤثر واقع شود. از سویی ممکن است ارزیابی منفی معلمان درس تربیت‌بدنی از برنامه‌ی آموزشی درس تربیت‌بدنی دوره اول متوسطه به دلیل کمبود آموزش‌های لازم و ایجاد آگاهی نسبت به برنامه‌ی آموزشی باشد؛ لذا بایستی با کیفیت‌بخشی به دوره‌های ضمن خدمت و دوره‌های بازآموزی، آموزش‌های کافی در خصوص برنامه‌ی آموزشی درس تربیت‌بدنی دوره اول متوسطه برای معلمان اجرا گردد.

در نهایت نتایج این مطالعه نشان داد که به طور کلی بین مؤلفه‌های زمینه، فرآیند، برون‌داد و درون‌داد؛ از نظر معلمان، اولویت‌بندی وجود دارد. از نظر معلمان فرآیند آموزش نسبت به سایر متغیرها از اهمیت بالاتری برخوردار است؛ لذا بهره‌گیری از روش‌های نوین و خلاق جهت آموزش درس تربیت‌بدنی و ارائه آموزش‌های کاربردی به دانش‌آموزان و همچنین ایجاد روابط مثبت اجتماعی میان معلمان و دانش‌آموزان، می‌تواند از مؤثرترین راهکارهای پیشبرد اهداف آموزشی درس تربیت‌بدنی باشد.

هدف نهایی ارزشیابی، شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات هست تا با ارائه‌ی راهکارها و پیشنهادهایی، از نقاط ضعف و تهدیدهای برنامه‌ی جلوگیری نماید. با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش و آنچه در آموزش تربیت‌بدنی مدارس دوره اول متوسطه می‌گذرد، نیازمند بهبود وضعیت برنامه‌ی درسی و زمینه‌سازی جهت افزایش سطح علمی دبیران تربیت‌بدنی در حوزه‌ی ورزش دانش‌آموزی هستیم، لذا ضروری است مسئولان حوزه‌ی تربیت‌بدنی آموزش و پرورش به بازنگری در برنامه‌ی درسی و محتوای آموزشی، فراهم نمودن امکانات و تجهیزات آموزشی، تدوین شیوه‌نامه مصوب ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان متناسب با اهداف درس تربیت‌بدنی این مقطع، استفاده از تحقیقات پژوهشی حوزه‌ی ورزش مدارس جهت رشد و ارتقاء سطح ورزش و بهبود روش‌های تدریس و ارزشیابی درس تربیت‌بدنی، بهره‌برداری از ظرفیت‌های آموزشی بین حرفه‌ای معلمان، توجه بیشتری نمایند. با در نظر گرفتن این نکته که تربیت‌بدنی و ورزش می‌تواند به‌عنوان یک عامل اصلی و مهم در سلامت و نیز فراهم‌سازی فرصت‌های یادگیری برای نوجوانان در نظر گرفته شود، توجه بیشتر به برنامه‌ی آموزشی این درس، برای ارتقاء جایگاه تربیت‌بدنی در مدارس، ضروری است. به‌علاوه پیشنهاد می‌شود که دبیران تربیت‌بدنی با کسب مهارت‌های لازم در حوزه‌ی کاری خود، شرایط ارتقاء آموزش و بهبود کارایی خود و هماهنگی با علم روز ورزش در سطح جهان را مهیا نمایند. در این راستا بهره‌مندی از تجارب آموزشی موفق کشورهای دیگر، نیز مفید خواهد بود. با استناد به نتایج به‌دست‌آمده پیشنهاد می‌شود در تحقیقات بعدی بررسی جامع‌تری در تطبیق معیارهای ارزیابی با شرایط عملکردی و مأموریت و راهبردهای سازمان صورت گیرد تا انحرافات احتمالی شناسایی و رفع شوند. همچنین پیشنهاد می‌شود برای معیارهای ارزیابی استانداردسازی صورت گیرد تا بر اساس استانداردها مراکز نظارتی بتوانند عملکرد مراکز آموزشی را بر اساس نمره‌ها و استانداردها موردسنجش قرار داده و میزان کارایی و اثربخشی مراکز آموزشی را اندازه‌گیری نمایند که نتیجه‌ی آن به رشد و ارتقای عملکرد مراکز آموزشی منجر می‌گردد. همچنین می‌توان جهت افزایش ایجاد انگیزه و استانداردسازی عملکرد آموزشی، جوایز یا مشوق‌هایی برای معلمان و یا مراکز برتر در نظر گرفت.

یکی دیگر از مزایای پژوهش دست‌یابی به اطلاعاتی است که در فرآیند آموزش مؤثر است بنابراین می‌توان با استفاده از آن برای مدیریت بودجه مدارس و مناطق آموزشی تصمیمات مؤثرتری اخذ نمود، به‌عنوان مثال هرگاه نمره مربوط به فرآیند پایین باشد بایستی در بخش کلاس‌های ضمن خدمت و ایجاد هماهنگی برنامه‌ی آموزشی دروس با نیاز دانش‌آموزان بودجه بیشتری مصرف گردد تا فرآیند آموزشی تقویت گردد.

مطالعه‌ی حاضر دارای محدودیت‌هایی نیز بود، از جمله این که تنها ابزار به‌کاررفته در این پژوهش پرسشنامه بود و ابزار تکمیلی دیگری نظیر مصاحبه می‌توانست بر غنای پژوهش بیفزاید. عدم همکاری بعضی از دبیران تربیت‌بدنی

برای تکمیل پرسشنامه و نداشتن انگیزه‌ی کافی آنان، نیز از دیگر محدودیت‌ها بود. به‌علاوه یافته‌های حاصل از این پژوهش صرفاً براساس نظرات دبیران تربیت‌بدنی دوره اول متوسطه شهر تهران هست و لذا نتایج آن باید با در نظر گرفتن این موضوع، تفسیر و تعمیم داده شوند.

منابع

1. Agrawel S.(2008). Competency Based CIPP Model: An Integrative Perspective, *Indian Journal of Industrial Relations*, Vol.8, No.3, pp.12-18.
2. Alimohammadi Tahere, Rezaeian Mohsen, Bakhshi Hamid, VaziriNejad Reza. (2013). The Evaluation of the Medical School Faculty of Rafsanjan University of Medical Sciences Based on the CIPP Model in 2010. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences*; 12 (3) :205-218. (Persian)
3. Al-Hurdiani Khalil.(2010). Evaluation of the implementation plan of the Student Counselor for Educational Degrees in Tehran State Universities through the SIPP Evaluation Model, MA Thesis, Allameh Tabataba'i University, Faculty of Education and Psychology. (Persian)
4. Alipour Solmaz. (2017). Pathology training and Human resource improvement Using the CIPP Case Study: Islamshahr Municipality. MA Thesis, Amol Institute of Higher Education, Faculty of Humanities. (Persian)
5. AlNajaf, Heshmat, Azizi, Gholamreza. (2016). Educational performance evaluation in Iran Applied Science Center. Second International Conference on Applied Research in Educational Sciences and behavioral studies And Social Pathology, Tehran. (Persian)
6. Asadian Fatemeh, Sadeghi Boroujerdi Saeed, Yousefi Bahram. (2011). Is it possible to design and plan a physical education course in Integration with a geography lesson? *Research in Sport Sciences*, Vol 1, No.3, pp 85-91. (Persian)
7. Azman Hasan, Sharifah Nurulhuda, Tuan Mohd Yasin, Mohd Fauzi Mohd Yunus. (2015). A Conceptual Framework for Mechatronics Curriculum Using Stufflebeam CIPP Evaluation Model, *Social and Behavioral Sciences*, Volume 195, 3 July 2015 pp. 844-849.
8. Banwet, J.D.K and Deshmukh, S.G. (2008). Evaluating Performance of National R&D Organizations Using Integrated DEA-AHP Technique. *International Journal of Productivity and Performance Management*. Vol.57, No.4, pp.370-388.
9. Dorani Kamal, Salehi Keyvan. (2006). Assessment of Conservatories Using CIPP model In order to provide a framework for improving quality. *Journal of Psychology and Educational Sciences*, No.1&2, pp. 143-166 (Persian)
10. Esmaili Maliheh, Pour Sultani Zarandi Hossein (2017). Checking the status of the physical education course in primary school of Razan. 1st national conference on the accomplishments of sports science and health, Ahvaz, Abadan University of Medical Sciences. (Persian)
11. Ghaliyan Shahrzad, Heidarinezhad Sedigheh, Khatibi Amin. (2015). Identifying and ranking the affective factors in the execution of physical education instructing of mentally retarded students from the perspective of Khuzestan. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, Vol. 2, No.7, Autumn2015, PP: 53-60. (Persian)

12. Gholami Atefeh (2017). Recognition of CIPP Evaluation Model. The first National conference on modern research in Iran and the world in management, Economics and Accounting and humanities, Shiraz, Shooshtar University of Applied Sciences and technology. (Persian)
13. Hadavand, Saeed, Rahimi, Reza, Darabi, Mehdi. (2014). Validity Measurement of Cipp Assessment Model in Assessing the Instruction Centers Function: A Case Study on National Iranian Petrochemical Company, Research on Educational Leadership and management. Volume 1, Issue 1, Autumn 2014, Page 119-136. (Persian)
14. Hame Muradi, Majid; Khorasani, Abbaset, FathiVajargah, kurosh. (201۴). Evaluating the Effectiveness of In-service Training Courses based in Iran National Gas Company on PATRICK, PHILIPS & CIPP Model. Human Resource Management in the Oil Industry. No.19. PP 102-129.
15. Hosseini Nasrollah, Mohseni Band Pey Anooshivan, Karami Matin Behzad, Hosseini Ali, Mirzaei Alavijeh Majid, Jalilian Farzad. (2014). Comprehensive evaluation of Shahid Motahari Educational Festival during 2008-2013 based on CIPP Evaluation Model. Journal of Medical Education and Development. 9(2): 56-68. (Persian)
16. Izadi Samad, Abedini Meymanat, Mansuri Sirus. (2011). Analyzing the content of physical education in elementary school textbooks. Journal of Sport management and action behavior, Volume 7, Issue 13, pp 27-40. (Persian)
17. Kiyamanesh, Alireza. (2013). SIPP Evaluation Model. Axis of evaluation. (Persian)
18. Lippe & Carter, (2018). "Using the CIPP Model to Assess Nursing Education Program Quality and Merit". Teaching and Learning in Nursing, Volume 13, Issue 1, January 2018, pp. 9-13.
19. Makarem Abbas, Movahed Taraneh, Sarabadani Javad, Shakeri Mohammad Taghi, Asadian Lalimi Toktam, Eslami Neda. (2015). Evaluation of Educational Status of Oral Health and Community Dentistry Department at Mashhad Dental School using CIPP Evaluation Model in 2013, Dentistry Department at Mashhad, Winter 2015. 38, No. 4, PP 347-362. (Persian)
20. Marsh, C. & Willis, P. (2007). Curriculum: Alternative approaches, ongoing issues. Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice Hall.
21. Mayston, David. (2007). Performance Management and Performance Measurement in the Education Sector. Journal of Team Performance Management, Vol.12, No.4.
22. Meshkani Alireza, Morteza Binesh, Javad Dehym. (2016). Understanding the CIPP Assessment Model. First international conference on modern management ۱۴۰۴ vision, Islamic State Institute, Islamic Azad University, Tehran. (Persian)
23. Neyazi Narges, Arab Mohammad, Farzianpour Freshteh, Mahmoudi Majdabadi Mahmood. (۲۰۱۶). Evaluation of selected faculties at Tehran University of Medical Sciences using CIPP model in students and graduates point of view Evaluation and Program Planning, Volume 59, December 2016, pp. 88-93. (Persian)
24. Nikkhah M, Sharif M, Nasr A.R, & Talebi H. (2012). A feasibility study of using evaluation indicators of higher education in evaluation of the post-graduate curriculum, based on the CIPP-model. Biennial Journal of Management and Planning in Educational Systems. Vol.4 (7), 100-132. (Persian)
25. Paul, J. (2005). Evaluation and Assessment. London: Black King's College, U.K. Rossi, P. H, Freeman, H. E & Lipsey, W. (1999). Evaluation: a Systematic Approach, Sixth Edition. Newburg Park: Sage publications.

26. Poursolantani Zarandi Hossein, Saeedi Kamran. (2017). Explaining influential factors On the quality of physical education course from sport teachers viewpoints in Dehgolan and Ghorve City. 1st International Conference on Advanced Research in Sport Sciences and Physical Education. Hamedan. (Persian)
27. Ramezani, Masoomah. (2016). Evaluation of educational quality of students with learning disabilities in Gonabad City Based on CIPP Model. MA Thesis, Alzahra University, Faculty of Psychology and Education. (Persian)
28. Razavi Mohammad Hossein, Rouhani Zahra, Ghanbari Firoozabadi Alireza. (2014). Analyzing Effective Factors of Improve your physical education in School. Journal of Sport Management and Action Behavior. Volume 10, Issue 19, pp 69-80. (Persian)
29. Ramstad, E. (2009). Promoting Performance and Quality of Working Life Simultaneously. International Journal or Productivity and Performance Management, Vol.58, No.1. Pp424-436.
30. Rezapour Mirsaleh Yasser, Atri Ardakani Seyed Abolfazl, Behjati Ardakani Fatemeh. (2017). Evaluating the Educational Performance of Ardakan University Based on CIPP Model. Higher Education Letter, Vol. 9, No. 36. (Persian)
31. Salimi. M, Moslehi. L. (2016). Identifying the Components and Indicators of Evaluating General Physical Education Teachers. Research on Educational Sport, 4(10): 17-34. (Persian)
32. Stufflebeam DL.(2003). The CIPP Model For Evaluation. Oregon Program Evaluation Network; pp 1-68.
33. Shams B, Golshiri P, Zamani AR, et al. (2008). Mothers' participation in improving growth and nutrition of the children: A model for community participation. Iranian Journal of Public Health; 37(2): pp.24-31.
34. Simons R. (2000). Performance Measurement Control Systems for Implementing Strategy, N.J:Prentice Hall, pp.12-14.
35. Tao, Y and Sun, S. (2006). Improving training needs assessment processes via the Internet: system design and qualitative study, Internet Research, Vol. 16, No. 4, pp.431.